

*Москальов Д. П.,**кандидат філологічних наук,
завідувач кафедри східної культури та літератури
Київського університету імені Бориса Грінченка**Комісаров К. Ю.,**кандидат філологічних наук,
доцент кафедри японської мови і перекладу
Київського університету імені Бориса Грінченка*

ДЕКОНСТРУКЦІЯ ГЕНДЕРНОСТІ В ТВОРЧОСТІ БАНАНА ЙОСИМОТО

Анотація. Стаття присвячена проблемі деконструкції гендерності в творчості Йосімото Банани. Авторка висуває проблему «нових» жінки та чоловіка, які представляють собою нових індивідів та з боку гендерності втілюють явище деконструкції, адже прийняті судження та уявлення щодо гендеру не знаходять свого місця в реальності прози авторки. Письменниця розчиняє ідентичність, деконструє її до такої межі, що явище гендерності ніби зникає взагалі. Такою «плавністю буття» героїв авторка наголошує на кризі суспільства та його метанаративних інститутів, а розчеплення «фемінності» та «маскулінності» знаходить втілення у явищі крос-гендерності, яке є новою ланкою у процесі деконструкції.

Відносини, які формуються та розвиваються між персонажами підтверджують перформативну теорію гендерної ідентичності. Авторка створює гендерно-неконформні персонажі та вплітає їх у канву розповіді. У середовищі існування героїв не існує упередження стосовно «тілесної» належності й більшість героїв спокійно сприймають людей, які не прив'язані до своєї ідентичності та є неконформними. Стосунки між персонажами несуть у собі ідею прийняття один одного такими, які вони є, та надання персональній свободі людині, з якою ці стосунки будуються.

Такі поняття як «гуманізм», «сім'я», «гендерна ідентичність» тощо не є абсолютними інститутами, які роблять суспільство єдиним цілим. Концепцій універсального значення більше не існує, внаслідок чого світ у прозі Йосімото Банани постає як «сіра гладь» без розмежувань, чітких меж білого та чорного. Тому і логічне явище децентралізації у її творах – погляд на жінку поза системою та соціумом, і стосунки без «токсичного» впливу ієрархії та слідування традиціям.

Ієрархічна структура в творчості Банани перестає існувати, а у соціальних та індивідуальних ролях розширюється спектр можливостей для самореалізації, самоідентифікації. Зникає повністю тиск суспільних інститутів та традицій на особисті стосунки людей. Стосунки, які розвиваються між героями підтверджують, що гендер є соціально сконструйованим явищем і кожна культура видозмінює його по своєму. Йосімото створює крос-гендерні персонажі та вплітає їх у канву розповіді. У світі, який вона зображає, не існує упередження стосовно гендерної належності й більшість героїв спокійно сприймають людей, які не прив'язані до своєї ідентичності. Описуючи гомосексуальні стосунки, авторка піднімає питання розуміння жінки, її природи чоловіком, його спроможності

статі знайти спільну мову та адаптуватись до змін у соціумі, а також ролі самої жінки у ньому. Усі відносини між героями, які виникають у творах (незалежного від того якого вони характеру – одностатеві чи ні) несуть у собі ідею прийняття один одного такими, які вони є. Проза Йосімото Банани торкається суспільних процесів гендеристики, її світ без динаміки та системності висвітлює поточний стан та результат розвитку гендерності. Жіноча соціалізація вливається у моделювання різночасної іншої особистості, адже вона займає свою повноправну ланку у житті, її стиль життя та право вільного вибору не піддаються сумнівам та осуду суспільством. Горизонтальні стосунки переважають на ієрархічними.

Ключові слова: деконструкція, гендер, Банана Йосімото, японська література.

Постановка проблеми. Японські письменниці другої половини ХХ століття активно зверталися до соціальних проблем, осмислювали жіночий статус у суспільстві повоєнної доби та піднімали актуальні гендерні питання. Деякі представниці жіночого літературного потоку (Енті Фуміко та Арійосі Савако) змальовували жіночі персонажі, які пройшли гендерну соціалізацію та певним чином влились у систему, інші (Таеко Коно, Йосімото Банана) уникали традиційних поведінкових моделей та розмивали межі ідентичностей. Такі письменниці як Мінако Оба та Таеко Коно знайшли жіночу силу протистояти закоренілим гендерним уявленням у насильстві та демонічності. Характерне насилля, яке вчиняли героїні було реакцією на неприйняття «нової японки» суспільством, й таким чином акцентувало увагу на актуальності цієї проблеми у суспільстві. Риси та характеристики, якими наділили письменниці своїх героїнь свідчать про актуальність гендерних проблем як у суспільстві, так і літературі, яка віддзеркалювала соціокультурні зміни та нові концепції гендеристики.

Якщо гендерні питання піднімаються у творчості Енті Фуміко та Арійосі Савако у зв'язку із проблемами утримання японки в рамках традиції та закоренілого ладу, то Йосімото Банана висуває проблему «нових» жінки та чоловіка, які представляють собою нових індивідів та з боку гендерності втілюють явище деконструкції, адже прийняті судження та уявлення щодо гендеру не знаходять свого місця в реальності прози авторки. Усі сталі інститути відкинуті, людина існує поза системними рамками. Тут гендерна ідентичність виявляється

деконструйовано: герої не мають чітких меж гендерності, поведінкові моделі не зберігають своїх характеристик, притаманних жінкам в творах попередниць. Письменниці розчиняє ідентичність, деконструює її до такої межі, що явище гендерності ніби зникає взагалі. Такою «плавністю буття» героїв авторка наголошує на кризі суспільства та його метанаративних інститутів, а розчеплення «фемінності» та «маскуліності» знаходить втілення у явищі крос-гендерності, яке є новою ланкою у процесі деконструкції.

Аналіз джерел. Методи, якими послуговується письменниці у вирішенні гендерних питань схожі до тих, якими користувались дослідниці Джудіт Батлер та Люс Ірігаре в обґрунтуванні теорії перформативної гендерної ідентичності та «мімікрії». Згідно до концепції гендерної ідентичності, не існує істинної природи жінки, що базується на її «тілесних» особливостях, а поняття «гендер» – є результатом багатоваріантних перформативних дій, які здійснюються у певному культурному контексті, а сприймання його як «природного» та «вродженого» – досягається саме повторюваністю явищ перформативного характеру [1]. «Мімікрія» за працями Л. Ірігаре – наслідування, імітація та підлаштування очікуванням протилежної статі [2]. Дані постструктуралістської дослідниці заперечують концепцію «жіночності», описуючи її як спеціально створену патріархальним середовищем. Інакше кажучи, гендер не має розмежування на чітко «жіноче» та «чоловіче», а люди лише слідує стереотипам згідно до соціальних стандартів, які були систематизовані та розгруповані на «маскулінні» та «фемінні».

Спіраючись на постмодерністську феміністичну критику, ми також відштовхуємося від робіт дослідників, які безпосередньо досліджували творчість Банани Йосімото, зокрема тих, хто зосереджувався на проблемах жіночих образів та долі в прозі авторки [3].

Виклад основного матеріалу. Банана Йосімото поєднує традиційні ідеї ролі жінки у родині, її обов'язки в сім'ї із новою концепцією незалежної особистості, що передбачає можливість обирати самій свій життєвий шлях та робити вибір. В її оповіданнях традиційний сімейний лад розпадається, а жінка перебуває у дифузному «проміжному» стані – вона не є ні домогосподаркою, ні рівноправним членом суспільства. Вона залишена наодинці у пошуках свого місця у світі, що постійно змінюється.

Концепт руйнування традиційної системи сім'ї входить у постмодерністську парадигму, у якій традиційні сегменти більше не існують. З погляду постмодернізму, такі поняття як «гендер», «гуманізм», навіть «сім'я» більше не є абсолютними концепціями, які тримають суспільство разом та визначають його; ідеї універсального значення також зникають [4]. До того ж постмодерністське бачення світу є фрагментарним, зосередженим на індивідуальних частинах культурного життя, є «мозаїкою культурних стилів, де сама культура розчинилась, роздробилась та децентралізувалась» [5, с. 35]. Такий акцент на деталях зміщує фокус абсолютного значення, реконструює його. Цей концепт знаходить свій вияв у прозі Йосімото – знищення традиційних інститутів (сім'ї), системи вірувань. Твори письменниці ніби створені у середовищі, де такі структури більше не існують. У такому світі вагомими є лише пошуки себе як окремої особистості, шляхів комунікації із іншими індивідами.

У творах Йосімото нівелюється ієрархічна структура патріархального ладу, а батько та його роль повністю зникають – це сприяє зміцненню «горизонтальних» зв'язків між чоловіками та жінками. Як результат, нівелювання універсальної системи вірувань та ієрархічних структур дає змогу обирати різні шляхи у житті, а також ідентифікувати себе по новому. Таким чином сім'ї, які з'являються у творах, не є традиційними (відсутність чоловіка або батька) – з матерями, що самі виховують дітей, а також людьми, що не тримаються у рамках одного гендеру.

Відчуття загубленості, ізоляції, розмивання чітких меж між реальністю та вигадкою (трансгресія), а також гендерні питання – головні теми у оповіданнях Йосімото. До того ж вона змальовує боротьбу особистості у визначенні її ідентичності та позиції у житті без «рамки традиції». Героїні Банани є звичайними людьми, які увійшли у конфронтацію із суспільством та долають життєві труднощі. Акцент у творах зводиться на їх спроби повернути своє життя, звести його до купи та віднайти себе у сучасному світі. Жінки «намагаються оминати соціальну систему та знайти джерела особистого розвитку поза японським суспільством» [6, с. 240]. На своєму шляху вони знаходять компаньйонів, які також не вписуються у систему, але віднаходять своє «я» у виборі, який роблять самі, у житті.

Мікаге («Кухня»), Кадзумі («N.P.») та Яйой («Погане передчуття») ведуть боротьбу із власним минулим та мають звільнити себе самих, тільки тоді вони зможуть почати жити з чистого листа. Так Мікаге знаходить своє покликання в кулінарії, яке несе також у собі роль «єднання», яке може мати їжа у колі сім'ї, а також відчуття комфорту. У важкі часи Мікаге знаходить саму себе у друзях та житті яке вона обрала сама. Такий розвиток особистості (відновлення та розвиток) стає лейтмотивом у багатьох оповіданнях Йосімото Банани: зазвичай її історії розпочинаються із смерті та закінчуються новими перспективами, які героїня знаходить на своєму життєвому шляху.

Смерть виступає чинником, який змушує героїню усвідомити їх власну ізоляцію та самотність у світі. Це також пробуджує їх формувати стосунки з людьми, на яких вони можуть покласти та які стають їх спорідненими душами. Японське суспільство, яке орієнтується на групу, перетворюється на індивідуалістське в оповіданнях Йосімото. Героїні не знаходять підтримку у традиційних інститутах і тому шукають її серед таких людей як вони самі, тим самим нівелюючи надалі традиційний лад. Зіштовхнувшись зі смертю, вони залишаються наодинці із собою, а стабільність знаходять лише з новими людьми, адже герої не спроможні власноруч розібратись із труднощами та віднайти опору у собі [7].

Героїні Йосімото приймають як належне усі можливості, які вони мають, й рівноправне становище у суспільстві також не сприймають як щось нове чи незвичне. Рішення героїнь не піддаються сумнівам, їх поведінка та стиль життя не обмежуються чоловіками та соціальним устроєм. Суспільство як таке, разом із метанаративами зникає, й тому, ні чоловіки, ні жінки не можуть обмежувати один одного. Внаслідок плюралізму ідей та принципів виникає обширне поле для самовираження поза гендерними рамками. Також існує можливість плюралізму екзистенції; концепція екзистенції єдиного унікального світу нівелюється.

Персонажі авторки (Еріко, яка не проявляла бажання стати дійсно жінкою, Хірагі, який носить одяг своєї подруги) втілюють ідею про те, що концепція жіночності може деконструюватися, а також показують своєю поведінкою, що «жіночість» – створена людьми парадигма, і перформативність – властива жіночій соціалізації. Ідею Йосімото можна ясно побачити в заповіті Еріко: «Тільки цього разу я хотіла писати, використовуючи чоловічу мову, і я дійсно намагалася. Але це смішно, я збентежена і ручка не рухається з місця. Я, мабуть, хоч і жила усі ці роки як жінка, але десь всередині мене було чоловіче начало. Але я розумію, що я душою і тілом жінка. Мати на словах та й насправді» [9, с. 52]. Не дивно, що Еріко, біологічний чоловік, виконувала роль жінки і в кінці кінців перформативна жіночість вкоренилась у її свідомості та поведінці. В такому контексті, фемінність Йосімото позначає, що основні гендерні проблеми жінок в патріархальній ієрархії не можуть бути відмежовані повністю від сконструйованого концепту «природності» та «жіночності».

Розуміння життя як такого, що існує у багатьох теперішніх виявах часу поєднує його із епізодичним та частково шизофренічним сприйняттям світу в оповіданнях Йосімото. Таким чином ще один принцип постмодернізму, а саме – трансгресія, знаходить своє втілення у творчості письменниці

Час у «N.P.» описується як цикл і лише показує нам лише перехідний етап пошуків себе та правди у житті, а в оповіданні «Цугумі» героїні живуть лише у теперішньому часі. У творі «Амріта» немає метанарації, цілей, яких потрібно досягнути, – життя просто є у цей момент і воно подібне до течії у річці. Проте Сакумі, яка намагається допомогти своєму братові сфокусуватися на майбутніх планах, відходить від такого життя у теперішньому, де вона «просто є». Таким чином головна героїня своїми силами намагається відштовхнутись від постмодерністської концепції шизофренії й поєднує події свого життя та різні рівні існування у єдине ціле [7].

Тому, поле духовності у літературі Йосімото Банани надзвичайно широке, адже варіюється від снів та телепатичних марень до циклічності часу та буття, плюралізму екзистенції. Її персонажі втілюють постмодерністські концепції й у творах ми більше не прослідковуємо чіткої боротьби із ієрархічним патріархальним суспільством. Оповідання Йосімото висвітлюють гендерну проблематику, але іншим чином; змальований світ авторки несе в собі ідеалізований світ, у якому розвиваються горизонтальні стосунки як у родині, так і з коханими людьми. Герої обирають власний життєвий шлях, їх вибір належить тільки їм, відсутній тиск на індивіда й суспільство змінюється, зосереджується навколо людини, а не маси.

Стосунки між чоловіками та жінками у творах Йосімото часто не розкриваються або не мають емоційного відтінку, у той час як справжні духовні та емоційні зв'язки доволі міцні між жінками. Акцентуючи увагу на жінках, розвиваються стосунки різного характеру. В оповіданнях Йосімото описує три види сексуальності: «гетеро», «гомо», та «крос-гендерна».

Після того, як релігійні та соціальні інститути більше не є наставниками й не несуть ніякої цінності – раніше неприйнятна поведінка впливає на поверхню. Таке явище висвітлюється у творах, але не несе в собі окрасу буденності й природності, а є насамперед квінтесенцією абсурду та виклику.

В оповіданні «Погане передчуття» інший аспект традиційно неприпустимої поведінки представлений у стосунках Юкіно, 32-річної вчительки музики та Масахіко, її 15-літнього учня.

Інші твори Йосімото несуть напругу на можливі стосунки в родинному колі [9, с. 369]. В оповіданні «Цугумі» Марія, молода студентка, робить нерозсудливе зауваження, що її батько виглядає більше як її хлопець. У оповіданні «Амріта» прослідковується особливий зв'язок між Сакумі та її молодшим братом Йосіо. У «Поганому передчутті» зароджуються взаємні почуття між Яйой та сином її прийомної сім'ї – Тецуо. Їхні стосунки залишаються платонічними протягом твору, не зважаючи на романтичні почуття один до одного.

Всі ці пари, які є спорідненими душами та підтримують платонічні стосунки, виділяються у творах та несуть глибоке значення приналежності до когось та важливості пошуку свого я у інших людях.

Йосімото відображає зміни, які відбуваються у суспільстві, інтерпретує їх на свій лад у світі, який вона створює у текстах. Її опис чоловіків у суспільстві взагалі не відповідає традиційному поняттю «маскулінності», й таке зображення рідко зустрічається в Японії. Тому історії, які пише авторка, створені для жінок та говорять до них. Отже, жінки займають лідируючі позиції, влада зосереджується у їх руках та вони самі приймають рішення. Жінки у творах Йосімото доволі незалежні як матері, доньки та проявляють себе так само й у стосунках із чоловіками. Люди тут [у творах] існують як окремі індивіди, а не члени певної групи у суспільстві, що дозволяє шукати власні способи реалізації свого «я» у житті.

Згідно з тим, як авторка описує жінок у суспільстві з їх боку, її вибір чоловічих персонажів та їх способи влитись у суспільство піднімає питання фемінізації чоловіка. В оповіданні «Тінь місяця» Хірагі починає носити шкільну форму своєї дівчини, після її смерті у автокатастрофі. Головна причина у тому, що він почуває себе абсолютно комфортно та невимушено в ній. Для Хірагі зовнішній вигляд не грає важливої ролі, так само як і традиційні гендерні установки. Він здається занадто обізнаним про себе самого та його самоідентифікацію, щоб перейматись соціальними стандартами та думками інших людей. Заперечуючи традиційні концепції маскулінності, Хірагі відкритий до сприймання життя дівчат, їх переживань тощо. Він кидає виклик домінуючій позиції чоловіка та вважає, що діє відповідно до його розуміння прав особистості [7].

Схожий процес відбувається в «Кухні». Після смерті дружини батько Юіті, Юдзі проходить декілька операцій та стає жінкою, прекрасною Еріко. Вона змінила не лише свою стать, а й гендер – своєрідний паралелізм до поведінки Хірагі. Обоє героїв відносяться до явища «крос-гендер» (людина, яка переходить гендерний бар'єр). Зміна статі Еріко слугує прикладом руйнування традиційних цінностей – революційні зміни проти гендерних ролей. Для Еріко гендер не грає великої ролі та цінності.

І знову, нівелювання цінності гендерності тлумачиться як засіб відчутти себе краще, зручніше у нових умовах, або після важких потрясінь та випробувань, тобто акцент переходить із суспільства як цілої групи на окрему особистість. Тому ніякого протистояння чи боротьби між гендерами тут не існує і вони не виділяються окремо один від одного. Тут швидше поєднання їх відмінностей виливається у нове явище, яке репрезентує у своїх творах Йосімото – «третя стать».

У творах Йосімото молоді чоловіки та хлопці володіють набагато краще здатністю адаптуватись та відчувати й розуміти жінок на ментальному рівні ніж більшість чоловіків старшого покоління. Прослідковується зміна стилю життя та системи цінностей у японської молоді. До того ж концепція гендеру істотно змінилась та набула інших форм. Таким чином, жінки підтримують одна одну – на ментальному та психологічному рівнях, можуть бути набагато сильнішими ніж раніше. Чоловіки також можуть існувати та взаємодіяти у суспільстві, створеному Йосімото, але якщо вони продовжать слідувати традиційній домінуючій ролі у стосунках із жінками, вони просто не знайдуть місця у оновленому жіночому суспільстві. Жінки, які відчувають потребу у духовному зв'язку більше ніж у сексуальному й не знаходять його серед чоловіків, можуть отримати його у спілкуванні та стосунках із іншими жінками [7].

Висновки. Ієрархічна структура в творчості Банани перестає існувати, а у соціальних та індивідуальних ролях розширюється спектр можливостей для самореалізації, самоідентифікації. Зникає повністю тиск суспільних інститутів та традицій на особисті стосунки людей. Стосунки, які розвиваються між героями підтверджують, що гендер є соціально сконструйованим явищем, і кожна культура видозмінює його по своєму. Йосімото створює крос-гендерні персонажі та вплітає їх у канву розповіді. У світі, який вона зображає, не існує упередження стосовно гендерної належності й більшість героїв спокійно сприймають людей, які не прив'язані до своєї ідентичності. Описуючи гомосексуальні стосунки, авторка піднімає питання розуміння жінки, її природи чоловіком, його спроможності знайти спільну мову та адаптуватись до змін у соціумі, а також ролі самої жінки у ньому. Усі відносини між героями, які виникають у творах (незалежного від того якого вони характеру – одностатеві чи ні) несуть у собі ідею прийняття один одного такими, які вони є. Проза Йосімото Банани торкається суспільних процесів гендеристики, її світ без динаміки та системності висвітлює поточний стан та результат розвитку гендерності. Жіноча соціалізація виливається у моделювання разючо іншої особистості, адже вона займає свою повноправну ланку у житті, її стиль життя та право вільного вибору не піддаються сумнівам та осуду суспільством. Горизонтальні стосунки переважають на ієрархічними. Відносини, які формуються та розвиваються між персонажами підтверджують перформативну теорію гендерної ідентичності. Авторка створює гендерно-неконформні персонажі та вплітає їх у канву розповіді. У середовищі існування героїв не існує упередження стосовно «тілесної» належності й більшість героїв спокійно сприймають людей, які не прив'язані до своєї ідентичності та є не конформними. Стосунки між персонажами несуть у собі ідею прийняття один одного такими, які вони є, та наданні персональної свободи людині, з якою ці стосунки будуються.

Такі поняття як «гуманізм», «сім'я», «гендерна ідентичність» тощо не є абсолютними інститутами, які роблять суспільство єдиним цілим. Концепцій універсального значення більше не існує, внаслідок чого світ у прозі Йосімото Банани постає як «сіра гладь» без розмежувань, чітких меж білого та чорного. Тому і логічне явище децентралізації у її творах – погляд на жінку поза системою та соціумом, і стосунки без «токсичного» впливу ієрархії та слідування традиціям.

Література:

1. Butler, Judith. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge, 1990. 140 p.
2. Irigaray, L. *This Sex Which Is Not One*. New York, 1985. 223 p.
3. Nagaïke, Kazumi. *Gender Trouble in Japanese Contemporary Literature: Kurahashi Yumiko, Yoshimoto Banana, Murakami Haruki*. *Oita University Foreign Student Center Bulletin*. 2005. № 2. P. 95–104.
4. Linda, Hutcheon. *A Poetics of Postmodernism: History. Theory. Fiction*. New York: Routledge, 284 p.
5. Marilyn, Ivy. *Critical Texts, Mass Artifacts: The Consumption of Knowledge in Postmodern Japan*. *Postmodernism and Japan* /edited by Masao Miyoshi, H.D. Harootyan. Durham, 1989. P. 21–46.
6. Anne E. Imamura. *Re-imagining Japanese Women*. Berkeley, 1996. 397 p.
7. Mihm, Gesa Doris. *Shojo and beyond: Depiction of the world of women in fictional works of Banana Yoshimoto*. Tucson: The University of Arizona, 1998. 121 p.
8. Yoshimoto, Banana. *Kitchen*. New York: Grove Press, 1993. 152 p.
9. Treat, John W. *Banana Yoshimoto Writes Home: Shojo Culture and the Nostalgic Subject*. *The Journal of Japanese Studies*. 1993. Vol. 19 № 2. P. 353–387.
10. Yoshimoto, Banana. *N.P.* New York: Grove Press, 2018. 208 p.

Moskalyov D., Komisarov K. Gender deconstruction in works of Banana Yoshimoto

Summary. The article is devoted to the problem of gender deconstruction in Yoshimoto Banana's work. The author puts forward the problem of "new" women and men, who represent new individuals and embody the phenomenon of deconstruction in terms of gender, because accepted judgments and ideas about gender do not find their place in the reality of the author's prose. The writer dissolves identity, deconstructs it to such an extent that the phenomenon of gender seems to disappear altogether. With this "fluidity of being" of the heroes, the author emphasizes the crisis of society and its metanarrative institutions, and the disconnection of "femininity" and "masculinity" is embodied in the phenomenon of cross-genderness, which is a new link in the process of deconstruction.

The relationships that form and develop between the characters confirm the performative theory of gender identity. The author creates gender-nonconforming characters and weaves them into the canvas of the story. In the environment of the heroes, there is no prejudice about "corporeal" belonging, and most of the heroes calmly accept people who are not attached to their identity and are non-conformists. Relationships between characters carry the idea of accepting each other as they are and giving personal freedom to the person with whom this relationship is built.

Such concepts as "humanism", "family", "gender identity", etc. are not absolute institutions that make society a single whole. Concepts of universal meaning no longer exist, as a result of which the world in the prose of Yoshimoto Banana appears as a "gray surface" without demarcations, clear boundaries between white and black. Therefore, the logical phenomenon of decentralization in her works is a view of a woman outside the system and society, and relationships without the "toxic" influence of hierarchy and following traditions.

The hierarchical structure in Banana's work ceases to exist, and the spectrum of opportunities for self-realization and self-identification expands in social and individual roles. The pressure of social institutions and traditions on people's personal relationships disappears completely. The relationships that develop between the characters confirm that gender is a socially constructed phenomenon and that each culture modifies it in its own way. Yoshimoto creates cross-

gender characters and weaves them into the fabric of the story. In the world she depicts, gender bias does not exist and most of the characters are comfortable with people who are not tied to their identity. Describing homosexual relationships, the author raises the question of a man's understanding of a woman, her nature, his ability to find a common language and adapt to changes in society, as well as the role of the woman herself in it. All relationships between characters that arise in the works (regardless of what character they are – same-sex or not) carry the idea of accepting each other as they are. Yoshimoto Banana's

prose touches on the social processes of gender studies, her world without dynamics and systematicity illuminates the current state and result of the development of gender. Women's socialization results in the modeling of a strikingly different personality, because she occupies her rightful place in life, her lifestyle and the right to free choice are not subject to doubt and condemnation by society. Horizontal relationships prevail over hierarchical ones.

Key words: deconstruction, gender, Banana Yoshimoto, Japanese literature.